

מאוצרות הפרשה

והיה בעור בשרו לנגע צרעת (יג, ב)

נאמר בפסוק בתהלים (לד, ב): "רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו ה'", ובהמשך (כג): "תמותת רשע רעה". נשאלת השאלה: למה אצל צדיק נאמר "רעות", בלשון רבים, ואילו אצל הרשע נאמר "רעה", בלשון יחיד? הביאור: קורה שהצדיק עושה לפעמים טעות, וכמאמר הכתוב (קהלת ז, ב): "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא". הקב"ה נותן לו פליק – והוא מתעורר, מסדר את הענינים וחוזר למסלול. כעבור זמן עושה עוד טעות – שוב מקבל פליק, ושוב מתעורר, מסדר את הענינים וחוזר למסלול. כך, במשך החיים, מקבל הוא כמה וכמה פליקים – "רבות רעות צדיק" – שמטרתם ליישר אותו ולהעמידו על דרך הישר. לעומת זאת הרשע, הקב"ה יודע שאין עם מי לדבר. אם תתן לו פליק – לא זו בלבד שהוא לא יתעורר לסדר את הענינים, אלא זה רק יעשה אותו גרוע יותר. הקב"ה שותק לו עד שמתמלאת לו הסאה, ואז נותן לו פליק אחד גדול וגומר אותו. לכן אצל הצדיק כתוב: "רבות רעות" – הוא מקבל פליק ועוד פליק, אבל כולן נועדו למטרה אחת: להחזירו אל דרך הישר, ולכן – "מכלם יצילנו ה'". אבל אצל הרשע כתוב "רעה" – מכה אחת גדולה, שהיא "תמוטט" אותו לגמרי.

לפי זה ניתן להבין מדוע כיום אין לנו צרעת. לכאורה אנחנו מופלים לטובה. מדברים לשון הרע והכל בסדר... האומנם זה לטובה? התשובה: לא ולא! צדיק נענש על המקום ומתיישר. מי שאינו כזה – לא נענש על המקום, אלא החשבון שלו מצטבר, ו"את ההבדל הגדול תרגישו בקופה", אומרת הפרסומת... (רבי שלמה לוינשטיין שליט"א, נאה דורש)

חודש ניסן – הניסים ממשיכים להתרחש בו!

הרה"ק רבי יצחק מבוהוש זי"ע ביאר באופן נפלא, מדוע נקרא חודש זה חודש "ניסן", ואם נקרא כך על שם הניסים שארעו בו, יש לקרוא לו "נס" או "ניסים", אך למה ניסן? אלא הסביר, על פי אמרתו הידועה של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע בביאור התפילה שאנו מתפללים ביום כיפור: "כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור". ולכאורה, מהו "סלחן" ו"מחלן", מדוע לא "סולח" ו"מוחל"? אלא, בגמרא (בבא מציעא ל"ג.) אמרו, שהחיוב לעזור לפרוק ולטעון מחמור הרובץ תחת משאו, הוא בחמור רובץ, ולא רבצן. ופירש רש"י שם: "רובץ", מקרה הוא לו שרובץ תחת משאו בפעם הזאת, ולא "רבצן" הרגיל בכך. והנה מידת טובו של הקדוש ברוך הוא, שאינו סולח ומוחל פעם אחת בלבד, אלא "מחלן" ו"סלחן", רגיל בכך פעם אחר פעם, בכל דור ודור, לכל אחד ואחד שמבקש לחזור אליו בתשובה. ולפי זה נבין מדוע חודש "ניסן" נקרא כך בלשון הזה, ולא "נס" או "ניסים", כי הניסים לא התרחשו רק פעם אחת ותו לא, זהו החודש שבו נגאלו ישראל ועתידים להיגאל, והרבה ישועות נעשו וייעשו בו, לכן הוא אינו נקרא "ניסים" אלא "ניסן" – חודש שהניסים ממשיכים להתרחש בו בכל עת ובכל שעה. וזהו שאנו אומרים בפיוט ליוצרות של "פרשת החודש" – "החודש אשר בו ישועות מקיפות" – שבאות ומקיפות אותו מידי שנה ושנה... (גליון פנינים)

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב, ב) יש להעיר במה שנקרא "שלום זכר" ו"פדיון הבן" מדוע בתחילה נקרא "זכר" ואילו בפדיון "בן"? מבארים ע"פ המשך חכמה שפירש מה דכתיב "אשה כי תזריע וילדה זכר" ואילו בהמשך הפרשה כתיב "ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת". וביאר ע"פ הגמרא בנויר י"ג. שהאומר הריני נזיר אם יהיה לי בן אין כוונתו לנפל, מבואר שנפל אינו קרוי "בן". לכן בתחילה מוזכר לשון זכר ולא בן דבלידתו חיישינו שמא הוא נפל, ורק אחרי שעברו ימי הטהרה שהוא לאחר שלושים יום שייצא מכלל נפל נאמר הלשון "בן". לפי זה מובן שבתחילה נקרא "שלום זכר" ובפדיון שייצא מכלל נפל נקרא "פדיון הבן".

[ויש להקשות מדכתיב "ויתרוצצו הבנים בקרבה" (בראשית כה, כב) קודם שייצאו מכלל נפלים. וי"ל דמאחר ונאמר שם בסמוך "ויאמר ה' לה שני גויים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו", נמצא שהיה הבטחה מהקב"ה ששניהם יהיו קיימים, ממילא אין חשש נפל בהם וע"ש זה נקראו בעודם עוברים "בנים". וממה דכתיב "כל הבן הילוד היארה תשליכהו אין כ"כ קושיא, דכך אמר פרעה]. (משולחן גבוה)

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, ג)

אחד מהמקומות הבודדים שהאשכנזים נוהגים כפי השלחן ערוך, ולא כמו הרמ"א, הוא בנוגע לברכת "שהחיינו" בברית מילה. השלחן ערוך (יו"ד רס"ה, ז) מביא: "כשהאב עצמו מוהל את בנו, הוא מברך 'שהחיינו'. ואם המוהל הוא אחר, יש אומרים שאין שם ברכת 'שהחיינו'. ולרמב"ם, לעולם האב מברך 'שהחיינו' על כל מילה ומילה, וכן נהגו בכל מלכות ארץ ישראל וסוריא וסביבותיה ומלכות מצרים". והרמ"א בהגה כתב: "ובמדינות אלו נוהגים שלא לברך 'שהחיינו', אפילו כשהאב עצמו מל בנו".

אחת הסיבות שלא מברכים "שהחיינו" היא, משום הצער שיש לתינוק. לא מתאים לברך "שהחיינו" כשהתינוק מצטער.

נשאלת השאלה: מה ההבדל בין מילה לבין ירושה? מדוע לגבי ירושה מי שנפטר לו אבא, וירש ממנו ירושה, מלבד ברכת "דיין האמת" מברך גם "שהחיינו", למרות הצער שיש?

התשובה, אומר רבי גרשון אידלשטיין זצ"ל, פלאי פלאים: אדם יכול לקבל פליק בלחי אחת, ונשיקה בלחי השניה. זו איננה סתירה. ככה זה כל החיים, אצל כל אחד ואחד: מקבלים סטירות בצד אחד – ונשיקות בצד השני. במה דברים אמורים, כשהפליק והנשיקה הם לאותו בן אדם. אבל כשהפליק הוא לאדם אחד, והנשיקה למישהו אחר: ר' אידל!

אל תברך "שהחיינו" כשהשני מקבל פליק! איך אמר פעם מישהו: לשחק דמקה' זו אפיקורסות. לשחק דוקים' זו מצוה. למה? בידמקה' יש כלל יסוד: כל פסיעה שאתה עושה – אין אפשרות לחזור אחורה. זוהי אפיקורסות! כי ביהדות אפשר לחזור אחורה מכל פסיעה. שערי תשובה ללא ננעלו. אבל בידוקים' כלל היסוד הוא: אתה מנצח רק אם לא נגעת בשני! התרוממת? כל הכבוד! אבל לא על חשבון השני. (רבי חזקיהו יוסף קרלינשטיין שליט"א, נאה דורש ויקרא)

להתרחק מדעות פסולות!

אִישׁ צְרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טָמֵא וְטִמְאַנוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוּ. (י"ג, מ"ד)

לכאורה, התיבות "בראשו נגעו" מיותרות הן, שכן פסוקים אלו עוסקים בצרעת הראש, כפי שנאמר (לעיל פס' מ'): "ואיש כי ימרט ראשו", לשם מה שבה התורה וכתבה: "בראשו נגעו"?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בחור או אברך שחשקה נפשו ללמוד ב'אם הישיבות' – הלא היא ישיבת וולאז'ין המעטירה, לא היה מתקבל בה כתלמיד מן המניין בטרם עמד למבחן על ידיעותיו בתורה. וכך נהגו גם כאשר הגיע באחד הימים אברך בעל צורה מעיירה סמוכה לוולאז'ין, וחילה את פני ראש הישיבה, הגאון רבי חיים, כי יצרפו אל שורת הלומדים.

רבי חיים, שהיה טרוד באותה עת, שלח את האברך אל בנו רבי איצ'לה, ששימש כמגיד שיעור בישיבה, ועמד לצד אביו בניהול הישיבה. שעה ארוכה שוחח רבי יצחק עם האברך בדברי תורה, הקשה קושיות, העיר והתפלפל. הוא בחן אותו מכל צדדיו, עד שמצאו כלי מלא וגדוש בתורה. מוקדם מחריפותו וגאונותו של הלה, יצא אל אביו הגר"ח והמליץ עליו בכל פה, כי גדול הוא בתורה ויש לקבלו לישיבה.

שמע רבי חיים את דבריו הנלהבים של בנו, אלא שהפעם בניגוד למנהגו, נמנע מלקבל את המלצתו, והורה לו לשוב ולבוחנו. כמצווה ועושה ניגש רבי איצ'לה אל האברך ובחן אותו בשנית. התרשמותו מהאברך הייתה טובה אפילו יותר מהפעם הראשונה. "אינני רואה כל מניעה לקבלו", אמר לאביו, לאחר שהרבה לתאר בפניו את בקיאותו הנפלאה וגדלותו בתורה.

גם הפעם לא גילה הגר"ח התלהבות מיוחדת והחליט להתמהמה במתן התשובה. התעכב, אפוא, האברך עוד ימים אחדים בישיבה. בינתיים ניסה להשתדל שיקבלוהו, שהרי עמד במבחן בהצלחה וזכה להמלצת רבי איצ'לה, אך ללא הועיל. הגר"ח לא נעתר להפצרותיו ולא אישר את קבלתו. לפיכך החליט לעזוב את המקום בפחי נפש.

לא חלף זמן רב, ושמועה הגיעה לוולאז'ין, כי האברך התגלגל בסופו של דבר לעיירה וישיבה ושם המיר רחמנא ליצלן את דתו. אז התבררה סיבת סירובו העיקש של רבי חיים לקבלו לישיבה למרות גדלותו בתורה. הסתבר שלצד גאונותו, היה האברך משובש בדעות כוזבות, ומשום כך חשש רבי חיים פן ישפיע על אחרים ויגרום אף להם לסור מן הדרך, חלילה. בגאונותו המופלאה, הצליח רבי חיים לעמוד על טיבו של האברך הקלוקל מבעוד מועד.

דברים דומים שמע פעם מרן הגרי"ז מבריסק מאביו רבי חיים. בהיותו ילד צעיר ורך בשנים, עמד ודיבר עם ילד אחר בבית המדרש ביום תשעה באב. מאוחר יותר שאלו אביו על תוכן השיחה. סיפר לו הגרי"ז שהם שוחחו אודות אגדות החורבן כפי שהם מובאות במסכת גיטין בפרק 'הניזקין', וחברו טען שיש לסיפורים אלו גירסא אחרת באחד מהספרים החיצוניים...

כששמע זאת מרן רבי חיים אמר לבנו: "דע לך בני, שאתה עלול להיות מושפע מדעותיו הקלוקלות. אני אוסר עליך להתקרב אליו! אסור לך לעמוד בד' אמותיו!"

הרי לנו, כי מי שלוקה בדעות פסולות – יש להרחיקו מיידית, פן ישפיע לרעה על הסובבים אותו!

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הנצי"ב מוולאז'ין, שהיה אומר כך:

שכן יש חילוק בין החטא שעליו באה צרעת הגוף לבין סיבת צרעת הראש, כי בעוד שנגעי הגוף באים על חטא התאוה המחטיא את הבשר – צרעת הראש באה על חטא האפיקורסות ודעות משובשות. ידיעה זו חשובה מאד למי שנמצא בסביבתו של המצורע, כדי שיהיה להתרחק ממנו, כי מי שהוא בעל דעות משובשות עלול להחטיא אחרים המתרועעים עמו יותר מבעלי תאוה.

משום כך כפלה התורה והרבנות הזהיר: "איש צרוע הוא", "טמא הוא", "טמא יטמאנו הכהן" – כל זה למען ישכילו בני האדם להישמר מאיש זה שקיבל את צרעת הראש. ומדוע יש כל כך להתרחק דווקא מאיש זה? משום ש"נגעו בראשו" – מאחר שסיבת הקלקול אצלו היא בראשו – במחשבותיו ודעותיו המשובשות – אדם כזה עלול להחטיא את הסובבים אותו ביתר שאת, ויש לשמור ממנו מרחק.

וברוח דברים אלו נראה להוסיף, שמשום כך מקבל מצורע זה את נגעיו דווקא בראשו – במקום הגלוי לכל, כדי שצרעתו תהיה ניכרת היטב, ובכך יכירו כולם בדעותיו הקלוקלות ויידעו להתרחק מחברתו. ('ללמדך' – ויקרא – מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל שיצא לאור בימים אלו)

פינת ההלכה

בענין לצאת באמצע קריאת פרשת הנשיאים

שאלה: כתב משנ"ב (סימן תכ"ט סק"ח) וטוב לקרות בניסן בכל יום הנשיא שלו וביום י"ג פרשת בהעלתך עד כן עשה את המנורה [אחרונים] עכ"ל. הנה יש נהגו לקרוא מתוך ספר תורה בציבור את פרשת הנשיאים. באופן שקוראים את פרשת הנשיאים מתוך ספר תורה יש לדון האם מותר ליחיד לצאת באמצע קריאת התורה של פרשת הנשיאים. **תשובה:** יש אומרים שאסור ליחיד לצאת באמצע שקוראים את פרשת הנשיאים בציבור מתוך ספר תורה (שו"ת להורות נתן ח"י סימן מה; שו"ת משנת יוסף ח"י סימן נד בשם ספר משפט צדק; הגרמ"מ לובין שליט"א). ויש אומרים שמותר לצאת משום דהוי קריאת רשות וגם קוראים בתורה בלי ברכות. ונחשב כמו לצאת באמצע דרשה (מרן הגרמ"ק זצ"ל בגליון מים חיים; וכן שמעתי מהגרמ"ש קליין שליט"א שמתר לצאת). (גליון עיטורי מרדכי)

חידה שבועית

איזה הלכה מהלכות הפסח מלמנו מי שצרותיו סחרו אפחד?

תשובה לחידה: כל בית ישראל יבכו את השרפה וגר' (י, י). תשובה לחידה השבועית: ענן..

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת אלי סלומון להולדת הבת משפחת יאיר זיכל להולדת הבת משפחת גרינהויז לאירוסים הבן משפחת ליניק להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות פיינר – ויזנר לאירוסים הבת הנכדה משפחת רוט להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות רודה – הרב פינטו להולדת הבן הנכד משפחת ונה להולדת הבן משפחת דרשני להולדת הבן **גני הדר-עמישב:** משפחות פלצינסקי – ביקשטיין להולדת הבת הנכדה משפחת קירזון לנשואי הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית

מינהל שירותי קהילה

